

Republica Moldova

MINISTERUL INFRASTRUCTURII ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE

ORDIN Nr. OMIDR80/2025
din 07.05.2025

cu privire la aprobarea Programului național de control al calității în domeniul securității aviației civile

Publicat : 15.05.2025 în MONITORUL OFICIAL Nr. 229-232 art. 325 Data intrării în vigoare

UE

În temeiul art.4 alin.(2) lit. d) și art.54 din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.400-406, art.356), cu modificările ulterioare,

ORDON:

Prezentul ordin transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2008 privind normele comune în domeniul securității aviației civile și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002, CELEX: 32008R0300, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 97 din 9 aprilie 2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 18/2010 al Comisiei din 8 ianuarie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește specificațiile pentru programele naționale de control al calității în domeniul securității aviației civile.

1. Se aprobă Programul național de control al calității în domeniul securității aviației civile (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina secretarului de stat responsabil de domeniul transporturilor.

3. Se abrogă Ordinul viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr.173/2021 cu privire la aprobarea Programului național de control al calității în domeniul securității aviației civile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 1-5, art.1).

4. Prezentul ordin intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

VICEPRIM-MINISTRU,

MINISTRU Vladimir BOLEA

Nr. 80. Chișinău, 7 mai 2025.

Aprobat

prin Ordinul viceprim-ministrului,
ministrului infrastructurii și dezvoltării
regionale nr. 80 din 7 mai 2025

**PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONTROL AL CALITĂȚII
ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII AVIAȚIEI CIVILE**

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul național de control al calității în domeniul securității aviației civile (în continuare - *PNCCSA*) are drept obiectiv verificarea implementării corecte și eficiente a măsurilor de securitate aeronautică și determinarea nivelului de conformitate la prevederile Legii nr.192/2019 cu privire la securitatea aeronautică, prevederile Programului național de securitate în domeniul aviației civile (în continuare - *PNSA*) și a Programului național de instruire și certificare a personalului în domeniul securității aeronautice (în continuare - *PNICSA*), inclusiv a actelor normative subsecvente acestora.

2. Prevederile *PNCCSA* se aplică pentru:

2.1. Autoritățile publice și structurile cu competențe în domeniul securității aeronautice;

2.2. Operatorii aeroportuari;

2.3. Transportatorii aerieni;

2.4. Organizațiile de întreținere tehnică, reparare ale aeronavelor, cu atribuții de protecție a aeronavelor sau al căror personal are acces la aeronavele parcate în zonele de operațiuni aeriene, zonele de securitate cu acces restricționat sau în părțile critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat;

2.5. Agenții abilitați, expeditorii cunoscuți, furnizori abilitați de provizii de bord, furnizori de provizii de bord recunoscuți și furnizori de provizii de aeroport recunoscuți;

2.6. Întreprinderile de deservire la sol/prestatorii de servicii de deservire la sol (handling);

2.7. Furnizorii de servicii de navigație aeriană și subcontractorii acestora;

2.8. Centrele de instruire a personalului în domeniul securității aeronautice;

2.9. Furnizorii de servicii de securitate, inclusiv companiile private de securitate, și societățile comerciale care activează în zonele de operațiuni aeriene și zonele de securitate cu acces restricționat ale aeroporturilor, care aplică măsuri de protecție a aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

2.10. Alte entități care aplică măsuri de securitate aeronautică sau cărora le revin responsabilități în aplicarea unor măsuri de securitate aeronautică, inclusiv cele prevăzute la art.45 alin.(1) din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică, conform prevederilor actelor normative.

3. În sensul PNCCSA se aplică noțiunile prevăzute la art.3 al Legii nr.192/2019 cu privire la securitatea aeronautică, precum și următoarele noțiuni:

3.1. *analiza cauzei rădăcină* (root cause analysis) - analiza specifică a motivelor/cauzelor care au dus la apariția neconformității pentru identificarea cauzei/lor primare (root cause) a neconformității. Noțiunea de „analiza cauză-efect”, este adesea utilizată pentru a exprima aceeași semnificație;

3.2. *acțiune corectivă* - acțiune pentru eliminarea cauzei unei neconformității constatate în raport cu cerințele aplicabile și pentru a preveni reaparitia sau apariția acesteia în altă parte;

3.3. *activități de monitorizare a conformității* - procedură sau proces utilizat pentru evaluarea implementării prevederilor Legii nr.192/2019 privind securitatea aeronautică, ale Programului național de securitate în domeniul aviației civile și ale altor acte normative în domeniul securității aeronautice;

3.4. *audit de securitate aeronautică* - examinare detaliată a măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică, efectuată cu scopul stabilirii dacă acestea sunt aplicate complet, corect și în mod continuu;

3.5. *auditor de securitate aeronautică* - persoană calificată corespunzător, confirmată prin legitimația de inspector aeronautic, care efectuează activități de monitorizare a conformității la nivel național în domeniul securității aeronautice, în numele autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile;

3.6. *neconformitate de securitate aeronautică* - lipsa conformității cu o normă de securitate aeronautică;

3.7. *expertiză de securitate aeronautică*- reevaluarea măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică în scopul determinării vulnerabilității acestora față de actele de intervenție ilicită și de a recomanda măsuri de protecție corespunzătoare nivelului de pericol;

3.8. *eșantion reprezentativ* - selecție de informații, realizată în baza opțiunilor de monitorizare, suficientă ca număr și nivel de acoperire pentru a constitui drept temei pentru

concluziile privind implementarea cerințelor de securitate aeronautică;

3.9. *raport de înlăturare a neconformității* (Finding Clearance Report - Formularul 200) act în care se înregistrează rezultatele planului de acțiuni corective pentru înlăturarea neconformității;

3.10. *inspecție de securitate aeronautică* - examinare a implementării măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică în scopul stabilirii dacă acestea se aplică eficient și în conformitate cu cerințele aplicabile și al identificării posibilelor deficiențe de securitate aeronautică;

3.11. *interviu* - convorbire desfășurată de un auditor de securitate aeronautică în scopul stabilirii dacă măsurile și procedurile de securitate aeronautică sunt aplicate în conformitate cu legislația privind securitatea aeronautică;

3.12. *observare* - examinare vizuală efectuată de auditorul de securitate aeronautică în scopul stabilirii dacă măsurile și procedurile de securitate aeronautică sunt aplicate în conformitate cu legislația privind securitatea aeronautică;

3.13. *plan de acțiuni corective* (Corrective Action Plan) - act în care se înregistrează rezultatele analizei cauzei-efect, corecțiile, acțiunile corective și termenele de implementare a acestora pentru fiecare neconformitate în parte;

3.14. *test de securitate aeronautică* - verificare a măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică în cadrul căreia autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile sau alte organe abilitate simulează, în mod confidențial, intenția de a comite un act de intervenție ilicită, cu scopul de a evalua eficiența măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică aplicate;

3.15. *inspector intern* - persoană calificată corespunzător, care desfășoară activități de monitorizare a conformității la nivel de operator aeronautic sau entitate aeronautică și este responsabil de realizarea măsurilor programului intern de control al calității în domeniul securității aeronautice;

3.16. *investigație* - o examinare a unui incident de securitate și o determinare a cauzei care a condus la producerea acestuia, în scopul evitării repetării acestuia;

3.17. *verificare* - acțiune realizată de un auditor de securitate aeronautică pentru a stabili dacă o măsură sau procedură de securitate aeronautică este aplicată în conformitate cu cerințele stabilite;

3.18. *volumul anual de trafic* - înseamnă numărul total de pasageri care sosesc, care pleacă și care se află în tranzit (numărați o singură dată);

3.19. *vulnerabilitate* - deficiență a măsurilor și/sau procedurilor de securitate aeronautică aplicate, care ar putea fi exploatată pentru comiterea unui act de intervenție ilicită.

CAPITOLUL II

ORGANIZARE ȘI RESPONSABILITĂȚI

Secțiunea 1

Autoritatea competentă

4. În conformitate cu prevederile Legii nr.192/2019 privind securitatea aeronautică, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile a Republicii Moldova este Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - AAC) - responsabilă de elaborarea, menținerea, coordonarea și monitorizarea implementării PNCCSA.

5. AAC dispune de o subdiviziune responsabilă în domeniul securității aeronautice, instituită în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 133/2019.

6. AAC asigură resurse umane, administrative, logistice și financiare necesare pentru buna desfășurare a activităților de monitorizare a conformității în conformitate cu PNCCSA.

7. AAC, în scopul implementării prevederilor PNCCSA are următoarele atribuții:

7.1. monitorizează modul de implementare a prevederilor Legii nr. 192/2019 cu privire la securitatea aeronautică, prevederilor PNSA și PNICSA, inclusiv a prevederilor actelor normative subsecvente acestora;

7.2. elaborează și aprobă reglementări specifice în scopul implementării prevederilor PNCCSA;

7.3. întocmește Raportul anual al activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice în conformitate cu prevederile prezentului Program ce include după caz, concluzii și recomandări cu privire la tendințele de dezvoltare a domeniului securității aeronautice;

7.4. prezintă anual, până la data de 31 martie, organului central de specialitate în domeniul aviației civile spre informare Raportul anual al activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice pentru anul precedent;

7.5. aprobă planurile de acțiuni corective elaborate de subiecții monitorizării conformității și urmărește realizarea acestora;

7.6. verifică periodic efectuarea activităților descrise în programele de control intern al calității ale entităților supuse activităților de monitorizare a conformității, prevăzute la pct. 2;

7.7. desemnează și asigură numărul necesar de auditori de securitate aeronautică calificați pentru efectuarea activităților de monitorizare a conformității conform prevederilor prezentului Program;

7.8. decide asupra oportunității efectuării unor inspecții inopinate sau teste, precum

și asupra condițiilor în care acestea urmează a fi efectuate;

7.9. identifică și desemnează/autorizează persoane, altele decât auditorii de securitate aeronautică, pentru antrenarea lor în efectuarea testelor de securitate aeronautică;

7.10. elaborează și emite metodologii, proceduri și alte tipuri de acte normative în scopul realizării activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice;

7.11. aplică sancțiuni contravenționale sau acționează în conformitate cu prevederile art.28 alin. (9)-(10) al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat;

7.12. coordonează activitatea de investigație în domeniul securității aeronautice în conformitate cu prevederile Legii nr. 192/2019 cu privire la securitatea aeronautică;

7.13. implementează alte activități de monitorizare a conformității conform Legii nr.192/2019 cu privire la securitatea aeronautică, PNSA și PNICSA, inclusiv actelor normative subsecvente acestora.

Secțiunea 2

Subiecții supuși monitorizării conformității

8. Entitățile prevăzute la pct. 2 sunt supuse activităților de monitorizare a conformității efectuate de către AAC și au următoarele obligații:

8.1. să elaboreze, să aplice și să mențină la zi un program de control intern al calității pentru a asigura implementarea efectivă și eficientă a măsurilor de securitate aeronautică aplicate în cadrul entității;

8.2. să respecte, în partea ce le revine, procedurile de aprobare a programelor de securitate aeronautică, a programelor de control intern al calității, a programelor de instruire în domeniul securității aeronautice și a altor documente supuse procedurii de aprobare de către AAC, conform prevederilor actelor normative din domeniul securității aeronautice;

8.3. să nu obstrucționeze exercitarea de către auditorii de securitate aeronautică a atribuțiilor ce le revin potrivit PNCCSA;

8.4. să asigure accesul imediat a auditorilor de securitate aeronautică la informațiile, documentele, produsele, piesele și echipamentele, către toate spațiile relevante, inclusiv în aeronave și clădiri, în locurile și zonele aflate sub controlul sau jurisdicția lor, în scopul desfășurării activităților de monitorizare a conformității;

8.5. să permită accesul imediat al autovehiculelor, folosite de către auditorii de securitate aeronautică, în locurile și zonele aflate sub controlul sau jurisdicția lor, în desfășurarea activităților de monitorizare a conformității;

8.6. să furnizeze neîntârziat auditorilor de securitate aeronautică informațiile pe

care aceștia le solicită;

8.7. să nu furnizeze auditorilor de securitate aeronautică informații false sau să includă astfel de informații în rapoartele și formulare periodice pe care le transmit AAC;

8.8. să se conformeze întocmai și în termenul prevăzut recomandărilor și indicațiilor formulate în scris de auditorii de securitate aeronautică;

8.9. să întocmească în termenul stabilit planul de acțiuni corective pentru neconformitățile semnalate cu ocazia activităților de monitorizare a conformității efectuate de auditorii de securitate aeronautică;

8.10. să efectueze, în termenii stabiliți, acțiunile corective prevăzute de planurile de remediere a neconformităților aprobate de AAC;

8.11. să elibereze, pentru fiecare auditor de securitate aeronautică, legitimații de acces, împreună cu mijloacele necesare, cum sunt cartele electronice de proximitate, coduri numerice sau alfanumerice de identificare, care să permită intrarea acestora fără însoțitor în zonele în care solicită accesul, pe durata desfășurării activității de monitorizare a conformității;

8.12. să elibereze, pentru fiecare reprezentant al Conferinței Europene al Aviației Civile (în continuare - *CEAC*) și al Organizației Aviației Civile Internaționale (în continuare - *OACI*), precum și pentru fiecare auditor de securitate aeronautică care îi însoțește, legitimații de acces, împreună cu mijloacele necesare, cum sunt cartele electronice de proximitate, coduri numerice sau alfanumerice de identificare, care să permită intrarea fără însoțitor a acestora în zonele în care solicită accesul, pe durata desfășurării activității de audit a *CEAC* ori *OACI*;

8.13. să întocmească un raport anual cu privire la rezultatele aplicării propriului program de control intern al calității conform structurii prevăzute la Anexa nr.3. Perioada de referință pentru raport va cuprinde intervalul 1 ianuarie - 31 decembrie. Raportul trebuie transmis AAC, până cel târziu, la data de 31 ianuarie a anului următor perioadei de referință;

8.14. să furnizeze imediat auditorilor de securitate aeronautică informațiile și documentația ce ține de securitatea aeronautică, să ofere accesul imediat către angajați, facilități, echipamentele și sisteme de securitate, inclusiv să pună la dispoziție înregistrări ale imaginilor surprinse de către sistemele de televiziune cu circuit închis (TVCI), pentru locul și perioada solicitată;

8.15. la solicitarea auditorilor de securitate aeronautică, cu respectarea normelor de siguranță, să ofere sprijin în vederea desfășurării testelor de securitate și să păstreze confidențialitatea cu privire la acestea;

8.16. să întreprindă măsuri imediate de remediere a neconformităților constatate de către auditorii de securitate aeronautică, în timpul activităților de monitorizare a conformității, în cazul în care remedierea lor este vitală pentru asigurarea securității aeronautice entității audiate sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, să aplice

măsuri compensatorii până la remedierea integrală a neconformităților constatate;

8.17. să asigure conlucrare și orice alte activități solicitate de către AAC, necesare pentru efectuarea activităților de monitorizare a conformității.

CAPITOLUL III

MONITORIZAREA CONFORMITĂȚII

Secțiunea 1

Prevederi generale

9. Pentru asigurarea depistării și remedierii rapide a neconformităților de securitate aeronautică, aeroporturile, operatorii și entitățile aeronautice care aplică măsuri de securitate aeronautică sunt monitorizate periodic de către AAC.

10. Monitorizarea conformității vizează inclusiv implementarea și eficiența măsurilor de control intern al calității aplicate în aeroporturi, precum și de către operatorii și entitățile aeronautice.

11. Activitățile de monitorizare a conformității includ audituri, inspecții și teste de securitate, care se efectuează cu regularitate, pe baza unei planificări anuale a activităților de monitorizare a conformității, aprobate de AAC.

12. În vederea asigurării unei abordări uniforme, AAC elaborează metodologia de desfășurare a activităților de monitorizare a conformității, care include stabilirea sarcinilor, planificarea, instruirea, activitatea la fața locului, încheierea raportului și procesul de remediere.

13. Activitățile de monitorizare a conformității se bazează pe culegerea sistematică a informațiilor prin intermediul observațiilor, al interviurilor, al examinării documentelor și al verificărilor.

14. Monitorizarea conformității include atât activități anunțate, cât și activități neanunțate.

Secțiunea 2

Activitățile de monitorizare

Subsecțiunea 1

Auditul de securitate aeronautică

15. AAC desfășoară, cu o periodicitate prestabilită, audit de securitate aeronautică, care reprezintă o examinare detaliată a tuturor măsurilor și procedurilor de securitate, cu scopul stabilirii dacă acestea sunt aplicate în mod continuu și dacă se respectă un nivel uniform de îndeplinire a cerințelor de securitate aeronautică. Examinarea respectivă include aplicarea unui eșantion reprezentativ de informații. Auditul de securitate aeronautică

vizează una dintre următoarele categorii:

15.1. totalitatea măsurilor de securitate aeronautică aplicate în cadrul unui aeroport;

15.2. totalitatea măsurilor de securitate aeronautică aplicate de un terminal al aeroportului; sau

15.3. un operator aeronautic sau o entitate aeronautică;

15.4. o parte a PNSA aplicată de o structură prevăzută de pct.2.

16. Metodologia desfășurării auditurilor de securitate aeronautică se aprobă de către AAC și trebuie să includă următoarele etape:

16.1. anunțarea auditului de securitate aeronautică și remiterea unui chestionar prealabil, după caz;

16.2. etapa preliminară, care să includă examinarea chestionarului prealabil completat și a altor documente relevante;

16.3. ședința inițială cu reprezentanții operatorului aeronautic/entității aeronautice, organizată înaintea demarării activității de la fața locului;

16.4. activitatea desfășurată la fața locului;

16.5. ședința finală și elaborarea unui raport;

16.6. remedierea neconformităților de securitate aeronautică și monitorizarea remedierii, în cazul în care sunt identificate astfel de neconformități.

17. Pentru a evalua implementarea măsurilor de securitate aeronautică, desfășurarea unui audit de securitate are la bază colectarea sistematică a informațiilor prin intermediul a cel puțin uneia dintre următoarele tehnici:

17.1. examinarea documentelor;

17.2. observații;

17.3. interviuri;

17.4. verificări.

18. Auditul de securitate aeronautică este o activitate prestabilită și realizarea acestuia conține următoarele etape:

18.1. notificarea entității cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea activității și după caz, transmiterea spre completare a unui chestionar prealabil de audit;

18.2. faza pregătitoare, care include analizarea chestionarului prealabil de audit completat și examinarea documentelor relevante;

18.3. ședința de deschidere, care se poate realiza în următoarele forme:

18.3.1 cu participarea conducerii structurii care face obiectul auditului, care are scopul de a prezenta și de a explica metodologia de monitorizare a conformității, de a definitiva agenda de lucru, de a clarifica aspecte divergente sau neînțelese;

18.3.2. dacă AAC consideră necesar, se poate organiza suplimentar o ședință lărgită cu participarea reprezentanților transportatorilor aerieni, autorităților și instituțiilor statului prezente pe aeroport, companiilor de securitate și pază, agenților de handling și altor entități vizate care își desfășoară parțial sau total activitatea pe teritoriul aeroportului;

18.3.3. la solicitarea AAC, poate fi organizată o singură ședință cu participarea tuturor persoanelor prevăzute la subpct. 18.3.1 și 18.3.2.

18.4. activitatea la fața locului la operatorul aeronautic sau la entitatea aeronautică care aplică proceduri de securitate aeronautică;

18.5. ședința de închidere, care se organizează cu scopul de a prezenta constatările echipei de audit, de a identifica posibilele măsuri de remediere a neconformităților și/sau măsuri compensatorii până la remedierea neconformităților și, după caz, de a motiva măsurile cu caracter de sancționare dispuse, precum și de a face persoanele participante și, prin acestea, personalul structurii audiate să înțeleagă nivelul de conformitate cu prevederile actelor normative din domeniul securității aeronautice;

18.6. raportul de audit;

18.7. în cazul în care sunt identificate deficiențe, monitorizarea procesului de remediere a acestora.

Subsecțiunea 2

Inspecții de securitate aeronautică

19. Inspecțiile de securitate aeronautică se desfășoară în scopul stabilirii nivelului conformității și al eficienței măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică aplicate.

20. AAC desfășoară, cu o periodicitate prestabilită sau inopinat, inspecții ale măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică aplicate de operatorii aeronautici, entitățile aeronautice și autoritățile și structurile cu competente în domeniul securității aeronautice.

21. Inspecția de securitate aeronautică acoperă cel puțin unul sau mai multe elemente de securitate, stabilite în Anexa nr. 1 și în actele normative conexe, monitorizate ca o activitate unică sau într-un termen rezonabil, care să nu depășească trei luni. Inspecția de securitate aeronautică include aplicarea unui eșantion reprezentativ de informații.

22. Setul de măsuri reprezintă una sau mai multe elemente de securitate aeronautică stabilite în Anexa nr. 1 și în actele normative conexe, care au un impact reciproc atât de puternic, încât realizarea obiectivului nu poate fi evaluată corespunzător decât dacă măsurile sunt analizate în ansamblu. Seturile respective sunt stabilite în Anexa

nr. 1.

23. Inspecția de securitate aeronautică este desfășurată în mod inopinat. Dacă AAC consideră că acest lucru nu este practic, inspecția respectivă poate fi anunțată, ponderea mai mare, de cel puțin două treimi din totalul inspecțiilor executate, fiind alocată inspecțiilor inopinate.

24. Realizarea inspecției de securitate aeronautică conține următoarele etape:

24.1. în cazul în care inspecția de securitate aeronautică este anunțată, anunțul transmis operatorului aeroportuar/administratorului aeroportului, transportatorului aerian sau entității care aplică proceduri de securitate aeronautică, cu cel puțin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare înainte de începerea activității, la sediul structurii care face obiectul inspecției de securitate aeronautică;

24.2. faza pregătitoare;

24.3. activitatea la fața locului la operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care aplică proceduri de securitate aeronautică;

24.4. ședința de închidere sau o informare asupra constatărilor, dacă acest lucru este posibil;

24.5. raportul de inspecție;

24.6. procesul de corectare a deficiențelor și monitorizarea acestuia.

25. Pentru a evalua eficiența măsurilor de securitate aeronautică, desfășurarea inspecției de securitate aeronautică are la bază colectarea sistematică a informațiilor prin intermediul a cel puțin uneia dintre următoarele tehnici:

25.1. examinarea documentelor;

25.2. observații;

25.3. interviuri;

25.4. verificări.

Subsecțiunea 3

Teste de securitate aeronautică

26. Testul de securitate aeronautică reprezintă o verificare a măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică în cadrul căreia AAC sau alte organe abilitate simulează, în mod confidențial, intenția de a comite un act de intervenție ilicită, cu scopul de a evalua eficiența măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică aplicate.

27. La desfășurarea testelor de securitate aeronautică, AAC poate antrena reprezentanți ai altor autorități și structuri cu competențe în domeniul securității

aeronautice.

28. Testele de securitate aeronautică sunt desfășurate pentru evaluarea eficienței a cel puțin uneia dintre următoarele măsuri de securitate aeronautică:

28.1. controlul accesului în zonele de securitate cu acces restricționat;

28.2. protecția aeronavelor;

28.3. controlul de securitate al pasagerilor și al bagajelor de mână;

28.4. controlul de securitate al personalului și al bunurilor transportate de către aceștia;

28.5. protecția bagajelor de cală;

28.6. controlul de securitate al mărfurilor și al trimiterilor poștale;

28.7. protecția mărfurilor și a trimiterilor poștale.

29. AAC aprobă un protocol privind testele de securitate aeronautică care conține metodologia desfășurării testelor respective, cu respectarea prevederilor legale, inclusiv a celor de siguranță și a celor operaționale. Metodologia desfășurării testelor de securitate aeronautică include următoarele etape:

29.1. etapa preliminară;

29.2. activitatea desfășurată la fața locului;

29.3. informarea preliminară privind rezultatele testului de securitate aeronautică, în funcție de frecvența și rezultatele monitorizărilor conformității;

29.4. elaborarea unui raport/înregistrarea rezultatelor testului de securitate aeronautică;

29.5. remedierea neconformităților de securitate aeronautică și monitorizarea remedierii, în cazul în care sunt identificate astfel de neconformități.

Subsecțiunea 4

Expertizele de securitate aeronautică

30. AAC efectuează expertize de securitate aeronautică:

30.1. la cererea aeroporturilor civile din Republica Moldova;

30.2. în cazul construirii de terminale noi și în cazul modificărilor constructive majore ale aeroporturilor și terminalelor existente, de natură să influențeze aplicarea măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică.

31. AAC efectuează expertize de securitate aeronautică ori de câte ori depistează

necesitatea reevaluării măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică în vederea identificării și înlăturării vulnerabilităților. Dacă este identificată o vulnerabilitate, AAC solicită implementarea măsurilor de securitate aeronautică compensatorii, proporționale nivelului de risc.

32. AAC efectuează expertize de securitate aeronautică în următoarele cazuri:

32.1. la cererea aeroporturilor, transportatorilor aerieni sau entităților de aviație civilă, dacă AAC consideră oportună executarea expertizei;

32.2. aeroporturilor și terminalelor nou-construite;

32.3. modificărilor constructive majore ale aeroporturilor și terminalelor existente, de natură să influențeze aplicarea măsurilor și procedurilor de securitate.

33. Suplimentar cazurilor prevăzute la pct.32, AAC dispune efectuarea expertizelor când consideră necesară reevaluarea operațiunilor în vederea identificării și abordării vulnerabilităților. În cazul identificării de vulnerabilități, AAC solicită aplicarea măsurilor de protecție proporționale cu nivelul de risc.

34. Expertizele sunt activități anunțate.

Subsecțiunea 5

Investigații

35. AAC dispune efectuarea investigațiilor de securitate aeronautică în vederea determinării cauzelor incidentelor de securitate, în scopul identificării măsurilor preventive pentru viitor și pentru stabilirea măsurilor administrative și, după caz, acțiunilor necesare de sesizare a organelor de drept abilitate.

36. Obiectivele investigațiilor sunt:

36.1. să identifice:

36.1.1. locul, modul și cauzele producerii încălcării cerințelor cadrului normativ național în domeniul securității aeronautice;

36.1.2. vulnerabilitatea care a favorizat încălcarea cerințelor cadrului normativ național în domeniul securității aeronautice;

36.1.3. responsabilitatea încălcării cerințelor cadrului normativ național în domeniul securității aeronautice și circumstanțele favorizării producerii acesteia;

36.1.4. faptele a căror săvârșire atrage sesizarea organelor judiciare și altor autorități și instituții publice, după caz, în condițiile legii;

36.2. să propună conducătorului AAC, conducătorului organului central de specialitate în domeniul aviației civile și/sau reprezentanților împuterniciți ai statului:

36.2.1 măsuri corective, cu indicarea responsabilităților și acțiunilor prin care se va asigura înlăturarea efectelor producerii încălcării normei de securitate;

36.2.2. măsuri preventive, cu indicarea responsabilităților de implementare a acestora;

36.2.3. sesizarea organelor de drept și altor autorități și instituții publice, după caz, în condițiile reglementate de actele normative.

37. Scopul investigațiilor nu trebuie să afecteze realizarea obiectivelor investigațiilor prevăzute la pct.36, schimbul de rapoarte privind investigațiile de securitate aeronautică între statele membre OACI, și cadrul de desfășurare a investigațiilor purtate în comun de către statele membre OACI, atunci când cercetarea în comun a evenimentelor de securitate aeronautică este necesară sau avantajoasă.

38. La încheierea activității de investigație, echipa de investigație întocmește un raport. AAC păstrează rapoartele privind investigația incidentelor de securitate aeronautică. Copiile rapoartelor, la solicitare, pot fi puse la dispoziția instituțiilor interesate din Republica Moldova, la dispoziția OACI și CEAC, precum și la cerere, autorităților altor state membre OACI sau CEAC, preocupate de evenimentele cercetate.

Subsecțiunea 6

Activitățile de control intern al calității

39. Activitățile de control intern al calității sunt efectuate de către inspectorii interni și includ următoarele tipuri de control:

39.1. inspecție de securitate aeronautică;

39.2. test intern de securitate aeronautică.

40. Activitățile de control intern al calității se efectuează în baza unor metodologii proprii, coordonate în prealabil cu AAC.

41. Activitățile de control intern al calității trebuie să includă și verificarea periodică a implementării măsurilor de securitate subcontractate către furnizorii externi de servicii, pentru a se asigura, că cerințele stabilite în programul de securitate al entității aeronautice sunt respectate.

Secțiunea 3

Planificarea activităților de monitorizare a conformității

42. AAC parcurge toate etapele necesare pentru a se asigura că activitățile de monitorizare a conformității, planificate și neplanificate, se efectuează în mod regulat, continuu și acoperă într-un interval de timp rezonabil toate măsurile de securitate aeronautică prevăzute de Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, de PNSA, și

de PNICSA.

43. AAC parcurge toate etapele necesare pentru a se asigura că activitățile de monitorizare a conformității, planificate și neplanificate, se efectuează în mod regulat, continuu și acoperă într-un interval de timp rezonabil toate măsurile de securitate aeronautică prevăzute de Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, de PNSA, și de PNICSA.

44. La întocmirea Planului anual al activităților de monitorizare a conformității, precum și la planificarea activităților propriu-zisă de monitorizare a conformității stă la bază o abordare corectă a priorităților, ținându-se cont de următoarele criterii:

44.1. sarcina de activitate operațională care se referă la următoarele aspecte:

44.1.1. activitățile aeroportuare (tipul, natura și frecvența operațiunilor);

44.1.2. traficul de pasageri/numărul de mișcări de aeronave;

44.1.3. volumul și frecvența activităților pentru mărfuri și poștă și provizii de bord.

44.2. Nivelul național de risc care include evaluarea amenințărilor și managementul riscurilor cu referire la următoarele:

44.2.1. existența unei amenințări specifice care are ca țintă un aeroport, un transportator aerian, o categorie specifică de zboruri, precum zborurile cu risc sporit;

44.2.2. probabilitatea de producere a unui act de intervenție ilicită sau amenințare teroristă, stabilită prin ordinul directorului SIS.

44.3. Sistemul de monitorizare a conformității care se referă la:

44.3.1. rezultatele activităților anterioare de monitorizare a conformității efectuate de AAC;

44.3.2. inspecțiilor realizate în cadrul sistemului de control intern al calității;

44.3.3. rezultatele misiunilor anterioare de audit/inspecție efectuate de ICAO, IATA, ECAC și Comisia Europeană.

44.4. Schimbările care afectează nivelul securității aeronautice în cadrul operatorului/entității aeronautice;

44.5. necesitățile noi și curente pentru menținerea nivelului de securitate aeronautică;

44.6. raportarea incidentelor de securitate aeronautică conform PIAC-RESA pentru anul precedent de activitate;

44.7. solicitarea parvenită de la o entitate aeronautică implicată în implementarea măsurilor de securitate aeronautică.

45. Planificarea activităților de monitorizare a conformității este independentă de activitățile de control intern al calității pe care entitățile supuse monitorizării conformității le-au efectuat sau urmează să le efectueze.

46. Planificarea anuală a activităților anunțate de monitorizare a conformității se aprobă de Directorul AAC la propunerea șefului subdiviziunii responsabile de securitatea aeronautică din cadrul AAC.

47. Activitățile de audit ale OACI vor fi recunoscute de AAC și vor fi tratate ca atare în planificarea altor activități de monitorizare a conformității adresate aceluiași structuri care au făcut obiectul activității OACI.

48. Durata unei activități de monitorizare a conformității, desfășurate la fața locului, este stabilită odată cu desemnarea echipei care efectuează activitatea de monitorizare a conformității și poate fi:

48.1. pentru un audit de securitate aeronautică, între 3 și 15 zile lucrătoare;

48.2. pentru inspecția de securitate aeronautică, de cel puțin 4 ore și de maximum 5 zile lucrătoare;

48.3. durata testului de securitate aeronautică este nenormată.

49. Pe lângă activitățile programate de monitorizare a conformității, vor fi efectuate inspecții de securitate aeronautică neanunțate și teste, ori de câte ori astfel de activități vor fi considerate necesare pentru determinarea eficienței măsurilor de securitate aeronautică aplicate de entitățile supuse monitorizării conformității.

Secțiunea 4

Frecvența activităților de monitorizare

50. Frecvența activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice în cadrul planificării anuale efectuate de către DSA AAC, pentru fiecare operator/entitate aeronautică este stabilită după formarea profilului general de risc în corespundere cu Metodologia desfășurării activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice (PI-AVSEC-MMC).

Subsecțiunea 1

Frecvența auditului de securitate aeronautică

51. Aeroporturile cu un volum de trafic anual mai mare de 10 milioane de pasageri sunt supuse unui audit de securitate care să vizeze tot setul de măsuri de securitate interdependente, menționate la capitolele 1-5 din Anexa nr. 1 la prezentul Program, cel puțin o dată la patru ani. În cazul aeroporturilor cu un volum de trafic anual mai mic de 10 milioane de pasageri frecvența minimă de inspectare a tuturor seturilor de măsuri de securitate interdependente, menționate la capitolele 1-5 din Anexa nr. 1 la prezentul Program, este de cel puțin o dată la cinci ani.

52. Activitățile de audit ale CEAC ori OACI în Republica Moldova vor fi recunoscute de AAC ca activități de monitorizare a conformității și vor fi tratate ca atare în planificarea altor activități de monitorizare a conformității adresate aceluiași structuri care au făcut obiectul activității CEAC sau OACI.

Subsecțiunea 2

Frecvența inspecțiilor de securitate aeronautică

53. Frecvența minimă de efectuare a inspecțiilor la este de cel puțin o dată la douăzeci și patru de luni, cu excepția cazului în care aeroportul a făcut obiectul unui audit în perioada respectivă.

54. Frecvența minimă de efectuare a inspecțiilor la celelalte entități aeronautice care aplică proceduri de securitate aeronautică este de cel puțin o dată la douăzeci și patru de luni, cu excepția inspecțiilor de verificare a implementării acțiunilor de remediere.

Subsecțiunea 3

Frecvența testelor de securitate aeronautică

55. Frecvența minimă de efectuare a testelor de securitate aeronautică este de cel puțin o dată la douăzeci și patru de luni.

Secțiunea 5

Componenta echipelor de monitorizare a conformității

56. În funcție de domeniul de aplicare a activității de monitorizare, componenta echipelor de monitorizare a conformității este desemnată de către Directorul AAC, la propunerea șefului subdiviziunii responsabile de securitatea aeronautică din cadrul AAC, pentru fiecare activitate în parte.

57. Responsabilitatea pentru coordonarea activităților de monitorizare revine șefului echipei, desemnat din rândul auditorilor de securitate aeronautică.

58. Monitorizarea conformității se efectuează de către auditorii de securitate aeronautică care își desfășoară activitatea în echipe, formate din cel puțin două persoane.

59. Echipele de test au în componența lor câte o persoană care are calitatea de coordonator al testului și alți testatori/participanți care pot fi cooptați, cu respectarea prevederilor legale, după ce și-au declarat consimțământul participării la test și au semnat o declarație pe propria răspundere referitoare la confidențialitate și conflictul de interese.

60. Testatorii/participanții pot fi cooptați din cadrul personalului AAC sau din cadrul altor autorități și structuri cu competențe în domeniul securității aeronautice.

61. Testatorii/participanții sunt instruiți de coordonatorul testului, cu eliberarea autorizațiilor/permisiunilor de executare a testului, emise de către AAC.

CAPITOLUL IV

RAPORTAREA ACTIVITĂȚILOR DE MONITORIZARE

Secțiunea 1

Formatul standardizat de raportare

62. În urma fiecărei activități de monitorizare a conformității se întocmește un raport în formă scrisă care este semnat de către toți membrii echipelor de monitorizare a conformității care au realizat activitatea respectivă.

63. Raportul de audit, de inspecție și de test are următorul conținut:

63.1. tipul de activitate;

63.2. operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică supusă activității de monitorizare a conformității;

63.3. data și ora, locația structurii/entității supuse activității de monitorizare a conformității;

63.4. componența echipei care a efectuat activitatea de monitorizare a conformității;

63.5. domeniul de efectuare a activității;

63.6. constatările echipei raportate la prevederile normative în domeniul securității aeronautice;

63.7. numărul exemplarului;

63.8. clasificarea conformității;

63.9. recomandări pentru acțiunile de remediere, dacă este cazul;

63.10. termenele de remediere, dacă este cazul.

64. Raportul de audit, de inspecție, de test și de expertiză se elaborează într-un exemplar original:

64.1. în termen de până la 45 zile de la data finalizării activității în cazul auditului și expertizei;

64.2. în termen de până la 30 zile de la data finalizării activității în cazul inspecției;

64.3. în termen de până la 15 zile de la data finalizării activității în cazul testului.

65. Un exemplar al acestui raport se transmite entității verificate.

66. AAC păstrează la dosarul activității de monitorizare a conformității un exemplar al raportului.

67. Accesul la rapoartele de audit, de inspecție, de test și de expertiză este permis doar subiecților supuși monitorizării conformității, personalului AAC cu atribuții și responsabilități în domeniul securității aeronautice, precum și reprezentanților organizațiilor internaționale din domeniul aviației civile față de care Republica Moldova are obligații specifice conform prevederilor actelor normative și prevederilor acordurilor internaționale încheiate.

Secțiunea 2

Clasificarea conformității

68. Activitățile de monitorizare a conformității evaluează implementarea Legii nr.192/2019 privind securitatea aeronautică, PNSA, PNICSA, pe baza sistemului armonizat de clasificare a conformității.

69. Următoarea clasificare a conformității este aplicabilă pentru a evalua implementarea măsurilor de securitate suspuse activității de monitorizare a conformității:

	Audit	Inspecție	Test
1 - Conform în totalitate	✓	✓	✓
2 - Conform, dar sunt necesare îmbunătățiri	✓	✓	✓
3 - Neconform	✓	✓	✓
4 - Neconform, cu deficiențe grave	✓	✓	✓
5 - Neaplicabil (N/A)	✓	✓	
6 - Neconfirmat (N/C)	✓	✓	✓

69.1. Pentru stabilirea nivelului de conformitate, sunt examinate atât documentele, cât și modul de implementare a cerințelor stabilite, după care vor fi stabilite categoriile după cum urmează:

69.1.1. Categoria 1 se aplică în cazul când cerința națională este documentată și implementată în totalitate.

69.1.2. Categoria 2 indică faptul, că măsura sau procedura de securitate evaluată este conformă cu cerințele naționale de securitate stabilite, dar există oportunități de îmbunătățire pentru a spori eficiența sau performanța acesteia.

69.1.3. Categoria 3 - atribuită atunci când se constată orice neconformitate cu cerințele stabilite la pct.68 și normele sale de aplicare, sau cu prevederile programelor de securitate ale operatorilor/entităților, care ar putea reduce sau periclita nivelul de securitate aeronautică. Aceste neconformități sunt legate de aspecte ce pot fi îmbunătățite sau ajustate, fără modificări și schimbări majore sau fundamentale ale procedurii sau măsurii. Deși impactul acestor constatări minore asupra securității nu este semnificativ, este important să fie remediat pentru a preveni eventualele acte de intervenție ilicită.

69.1.4. Categoria 4 - atribuită atunci când se constată orice neconformitate semnificativă, cu cerințele stabilite la pct.68 și normele sale de aplicare, prevederile

programele de securitate ale operatorilor/entităților, care reduce nivelul de securitate aeronautică, prezintă un risc sporit privind eventualitatea producerii unui act de intervenție ilicită și necesită rectificare urgentă.

69.1.5. Categoria 5, neaplicabil, este atribuită atunci când măsura sau procedura care nu este aplicabilă pentru operator/entitate și, respectiv, nu este disponibilă (de exemplu, înregistrarea pasagerilor în afacerea aeroportului etc.).

69.1.6. Categoria 6 neconfirmat este atribuită atunci când implementarea măsurii sau procedurii nu a putut fi verificată sau monitorizată din diverse circumstanțe, precum (de ex., operațiunea nu era în desfășurare în timpul activității de monitorizare a conformității, lipsa de timp sau alte circumstanțe rezonabile).

CAPITOLUL V

REMEDIEREA NECONFORMITĂȚILOR

Secțiunea 1

Remedierea deficiențelor și planul de acțiuni corective

70. AAC în conformitate cu prevederile Legii nr.192/2019 privind securitatea aeronautică, desfășoară activități de monitorizare a conformității și dispune remedierea neconformităților de securitate aeronautică identificate și aprobă termenii de remediere.

71. AAC în limitele atribuțiilor funcționale, este în drept să aplice măsuri legale cu caracter coercitiv, inclusiv sancțiuni contravenționale, în condițiile stabilite de actele normative, raportate la categoria de neconformitate și a consecințelor/posibilelor consecințe ale acestora.

72. În cazul identificării de neconformități, agenții aeronautici supuși activităților de monitorizare, au obligația de a remedia prompt neconformitățile. În cazul în care deficiența nu poate fi remediată prompt, se aplică măsuri compensatorii până la remedierea integrală a neconformităților.

73. În cazul constatării unor neconformități grave, șeful subdiviziunii responsabile de securitatea aeronautică din cadrul AAC, sau auditorul de securitate aeronautică, care îndeplinește rolul de șef al echipei, poate solicita entității aeronautice monitorizate să remedieze neconformitățile imediat sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, să aplice imediat măsuri compensatorii până la remedierea integrală a neconformităților.

74. În cazurile în care remedierea tuturor neconformităților necesită mai mult timp și nu se poate realiza imediat, agenții aeronautici supuși activităților de monitorizare a conformității au obligația de a întocmi și a înainta AAC, în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea raportului, un plan de acțiuni corective, conform modelului prevăzut la Anexa nr. 2.

75. În planul de acțiuni corective, operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care aplică măsuri de securitate aeronautică propune termenele de remediere a neconformităților și, suplimentar, în cazul neconformităților grave, precizează măsurile

compensatorii aplicate.

76. În cazul constatării unei neconformități de categoria 3, AAC acordă entității aeronautice un termen pentru prezentarea unui plan de acțiuni corective corespunzătoare naturii neconformității, al căror termen de implementare nu poate depăși 3 luni și care începe să curgă din momentul aprobării planului respectiv. La finalul acestei perioade, în funcție de natura neconformității, termenul de 3 luni poate fi prelungit dacă există un nou plan de acțiuni corective, aprobat de AAC.

77. AAC evaluează acțiunile corective și planul de implementare propus de operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică și, dacă constată că acestea sunt suficiente pentru a soluționa neconformitatea, le acceptă.

78. În cazul în care operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică supusă monitorizării nu expediază planul de acțiuni corective precum este prevăzut la pct. 74, AAC în funcție de gravitatea sau recurența neconformității constatate, aplică una dintre măsurile prevăzute la pct.105, până când operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică supus activității de monitorizare a conformității va întreprinde acțiunile corective corespunzătoare.

79. În cazul în care operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică nu depune un plan de acțiuni corective acceptabil sau nu execută acțiunile corective în termenul acceptat sau prelungit de AAC, neconformitatea de categoria 3 devine neconformitate de categoria 4 și se iau măsurile prevăzute la pct. 105, subpct. 105. 2. și 105.3.

80. Planul de acțiuni corective se întocmește în două exemplare originale de către operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care a făcut obiectul activității de monitorizare a conformității și este trimis spre aprobare AAC.

81. Accesul la planurile de acțiuni corective este permis doar personalului autorizat al entității aeronautice supus monitorizării conformității, personalului AAC cu atribuții și responsabilități în domeniul securității aviației civile, precum și reprezentanților organizațiilor internaționale din domeniul aviației civile față de care Republica Moldova are obligații conform prevederilor actelor normative și prevederilor acordurilor internaționale încheiate.

82. AAC păstrează la dosarul activității de monitorizare a conformității un exemplar al planului de acțiuni corective.

83. După aprobarea planului de acțiuni corective, AAC monitorizează implementarea acestuia și poate solicita informații cu privire la etapa îndeplinirii acțiunilor corective.

84. AAC poate efectua inspecții în scopul monitorizării stadiului de îndeplinire a planului de acțiuni corective.

85. Pe parcursul executării planului de acțiuni corective, în funcție de eficiența și corectitudinea corectării neconformităților, AAC poate dispune implementarea unor noi acțiuni corective sau după caz modifica acțiunile corective impuse.

86. Agenții aeronautici supuși activităților de monitorizare, care au planul de acțiuni corective aprobat, vor expedia pe adresa AAC, Rapoartele de înlăturare a neconformității (Formularele 200) și alte acte relevante pentru raportarea finalizării fiecărei acțiuni din planul de acțiuni corective.

87. Raportul tip de înlăturare a neconformității (Formular 200) pentru raportarea finalizării fiecărei acțiuni din planul de acțiuni corective este publicat pe pagina oficială web a AAC.

88. În urma confirmării de către agenții aeronautici a faptului că acțiunile necesare de remediere au fost întreprinse, AAC verifică implementarea acțiunilor de remediere.

89. La desfășurarea activităților subsecvente legate de verificare a remedierii, AAC utilizează cea mai relevantă formă de monitorizare a conformității dintre cele prevăzute la pct. 11.

90. Prevederile pct.70 - 89 se aplică și în cazul activităților de audit desfășurate de CEAC sau OACI.

91. Remedierea neconformităților constatate în urma activităților de monitorizare reglementate la pct. 90 se realizează în același mod ca în cazul activităților de monitorizare a conformității desfășurate de AAC.

Secțiunea 2

Abordarea graduală a activităților de remediere

a neconformităților

92. Privitor la procesul de remediere a neconformităților, se stabilește următoarea abordare succesivă și proporțională cu gravitatea încălcării normelor, în 4 metode progresive care trebuie urmate până la remedierea neconformității:

92.1. consultări și recomandări;

92.2. avertizare oficială;

92.3. prescripție inspectorială;

92.4. sancțiuni contravenționale.

93. AAC poate omite una sau mai multe dintre metodele stabilite la pct. 92, în special în cazul în care neconformitatea de securitate aeronautică este gravă sau recurentă.

94. AAC aplică abordarea activităților de remediere a neconformităților de securitate și a măsurilor coercitive prin urmarea progresivă a etapelor stabilite la pct. 92 și în următoarele cazuri:

94.1. obstrucționarea sau împiedicarea intenționată a desfășurării activității de monitorizare a conformității;

94.2. incapacitatea ori refuzul entității aeronautice care face obiectul activității de monitorizare a conformității de a furniza informațiile solicitate de un auditor de securitate a aviației civile;

94.3. furnizarea de informații false ori înșelătoare unui auditor de securitate aeronautică, cu intenția de a-l induce în eroare, de către operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică supus activității de monitorizare a conformității;

94.4. nerespectarea de către operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care face obiectul activității de monitorizare a conformității a obligațiilor prevăzute la pct. 8.

Subsecțiunea 1

Consultări și recomandări

95. Obiectivul acestei etape este de a explica, într-o manieră cu caracter de consiliere și de informare, modul în care operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care a făcut obiectul activității de monitorizare a conformității nu a aplicat corespunzător prevederile legale și de a dezbate cu reprezentanții structurii/conducătorii entității, căile de rectificare a deficiențelor într-un interval de timp acceptabil.

96. Etapa prevăzută la pct. 95 se aplică, neconformităților minore și numai ca primă abordare a rectificării acestora.

97. În cadrul etapei de consultări și recomandări are loc o dezbatere cu reprezentanții structurii/conducătorii entității care au făcut obiectul activității de monitorizare a conformității, încheindu-se cu un înscris în care se consemnează fiecare recomandare și acțiune corectivă stabilite în cadrul discuției.

Subsecțiunea 2

Avertizare oficială

98. Obiectivul etapei de avertizare oficială este de a indica entității aeronautice care a făcut obiectul activității de monitorizare a conformității, prevederile normative încălcate și de a-i atrage atenția asupra obligațiilor privind remedierea neconformităților în anumiți termeni stabiliți.

99. Etapa prevăzută la pct. 98 se aplică ca primă măsură pentru neconformitățile grave, și neconformităților minore, în cazul în care consultările și recomandările nu au fost suficiente.

100. Avertizarea oficială este un document scris, cu precizarea fiecărei neconformități și a acțiunii corective necesare, care este transmisă în mod oficial entității aeronautice care a făcut obiectul activității de monitorizare a conformității, cerându-se acestuia să raporteze despre finalizarea fiecărei acțiuni corective în parte.

101. Avertizarea se păstrează până la finalizarea tuturor acțiunilor corective consemnate, astfel încât, în cazul în care se impune aplicarea etapei prevăzute la pct. 105, să constituie evidență oficială a acțiunilor corective stabilite.

Subsecțiunea 3

Prescripție inspectorială

102. Obiectivul etapei de prescripție inspectorială este de a impune entității aeronautice care a făcut obiectul activității de monitorizare a conformității să execute acțiunea corectivă corespunzătoare, în intervalul de timp stabilit de AAC.

103. Etapa prevăzută la pct. 102 se aplică în cazul unor neconformități grave, ca urmare a unei sau mai multe avertizări oficiale care s-au dovedit a fi ineficiente sau în cazul celor mai grave neconformități, ca prim pas.

104. Prescripția inspectorială este ultimul pas înainte de aplicarea sancțiunilor contravenționale și/sau acțiunilor judiciare.

Subsecțiunea 4

Sancțiuni contravenționale și acțiuni judiciare

105. În cadrul etapei de sancțiuni contravenționale și acțiuni judiciare, AAC în funcție de gravitatea sau recurența neconformității constatate, aplică:

105.1. sancțiuni contravenționale;

105.2. impune limitări sau restricții în documentele de certificare/autorizare emise entităților supuse activităților de monitorizare a conformității;

105.3. suspendă sau revocă certificatele/autorizațiile emise entităților supuse activităților de monitorizare a conformității.

CAPITOLUL VI

AUDITORII DE SECURITATE AERONAUTICĂ

ȘI INSPECTORII INTERNI

Secțiunea 1

Auditorii de securitate aeronautică

Subsecțiunea 1

Calificările auditorilor de securitate aeronautică

106. Auditorii de securitate aeronautică sunt desemnați din rândul angajaților subdiviziunii responsabile de securitatea aeronautică din cadrul AAC.

107. Complementar cerințelor de recrutare și acțiunilor subsecvente procesului de recrutare, reglementate în cadrul PNSA și PNICSA, auditorii de securitate aeronautică trebuie:

107.1. să aibă competențele necesare, inclusiv cunoștințele teoretice și experiența practică necesară în domeniul relevant (cel puțin 2 ani);

107.2. să fie absolvenți de studii superioare;

107.3. să fi absolvit cel puțin un curs de instruire în domeniul securității aeronautice și un curs de instruire cu privire la tehnicile și metodele de efectuare a activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice.

108. Suplimentar condițiilor prevăzute la pct. 107, auditorii de securitate aeronautică trebuie să dețină următoarele competențe specifice:

108.1. o bună înțelegere a actelor normative naționale și internaționale în domeniul securității aeronautice și modul în care acestea sunt aplicate structurilor care fac obiectul activităților de monitorizare a conformității;

108.2. o bună înțelegere a măsurilor de securitate aplicabile și a modului în care acestea sunt aplicate la structurile care fac obiectul activității de monitorizare a conformității, inclusiv:

108.2.1. înțelegerea principiilor de securitate;

108.2.2. înțelegerea sarcinilor de monitorizare;

108.2.3. înțelegerea factorilor care afectează performanța umană;

108.3. cunoștințe practice în materie de tehnici și tehnologii de securitate;

108.4. cunoștințe privind principiile, procedurile și tehnicile de monitorizare a conformității;

108.5. cunoștințe practice privind operațiunile care fac obiectul monitorizării conformității;

108.6. o bună înțelegere a rolului și competențelor auditorului de securitate aeronautică;

108.7. nu are nicio obligație contractuală sau pecuniară față de operatorul aeronautic sau entitatea aeronautică care urmează fi monitorizată.

109. Calificările prevăzute la pct. 107 și 108 stau la baza elaborării de către AAC a fișei postului pentru auditorii de securitate aeronautică. AAC poate complementa prevederile ce țin de sarcinile de bază, atribuțiile de serviciu, împuternicirile și responsabilitățile auditorului de securitate din fișa postului cu alte prevederi în scopul asigurării bunei desfășurări a activităților funcționale ale auditorilor de securitate.

Subsecțiunea 2

Instruirea și împuternicirea auditorilor

de securitate aeronautică

110. AAC împuternicește persoane fizice care au o calificare corespunzătoare să efectueze inspecții aeronautice și eliberează fiecărui legitimația care confirmă calitatea de auditor.

111. Odată cu finalizarea instruirii inițiale, și dacă este cazul, periodică (recurentă), persoana care corespunde competențelor menționate la pct.107 și 108 și ocupă în cadrul subdiviziunii responsabile de securitatea aeronautică a AAC o funcție de inspector principal sau șef direcție, este împuternicită să efectueze activități de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice prin ordinul directorului AAC.

112. Pentru a fi împuternicită și, după caz, reconfirmată în calitate de auditor de securitate, persoana desemnată trebuie să fi finalizat cel puțin instruirea inițială, și dacă este cazul, periodică (recurentă) în conformitate cu cerințele stabilite în PNICSA.

113. După desemnare în calitate de auditor de securitate aeronautică se emite legitimație în conformitate cu prevederile pct.161 din Programul național de facilitare a transporturilor aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2022.

114. Auditorii de securitate aeronautică trebuie să asigure menținerea competențelor existente și însușirea de competențe noi care să țină cont de evoluțiile din domeniul securității aeronautice.

Subsecțiunea 3

Drepturile și obligațiile auditorilor

de securitate aeronautică

115. Pe timpul efectuării activităților de monitorizare a conformității, auditorii de securitate aeronautică au următoarele obligații:

115.1. să cunoască și să respecte cerințele de securitate ale entităților supuse activităților de monitorizare a conformității și să folosească căile normale de acces, cu excepția cazurilor în care, procedând astfel, activitatea de monitorizare a conformității ar avea de suferit;

115.2. să cunoască și să respecte prevederile normative din domeniul securității aeronautice;

115.3. să nu folosească forța pentru a obține acces în aeronavă sau la facilitățile care fac obiectul activităților de monitorizare a conformității;

115.4. să nu deschidă ușile și să nu atingă suprafețele de comandă ale aeronavei pentru a intra în cabina de pilotaj, cu excepția cazului în care este escortat de un reprezentant competent al transportatorului aerian;

115.5. la finalizarea activităților de monitorizare a conformității, dacă este cazul, să informeze reprezentantul structurii care a fost supusă activităților de monitorizare a

conformității cu privire la rezultatele acesteia;

115.6. să nu conducă autovehicule în zona de mișcare a aeroporturilor, fără autorizație;

115.7. să nu facă uz de drepturile pe care le au pentru a reține zborul unei aeronavei, dacă nu există motive serioase de a proceda astfel;

115.8. să afecteze cât mai puțin activitatea profesională curentă a angajaților entităților, supuse activității de monitorizare a conformității, care aplică proceduri de securitate aeronautică.

Secțiunea 2

Inspectorii interni de control al calității

Recrutarea, calificările și instruirea inspectorilor interni

116. Inspectorii interni sunt angajați ai entităților supuse activităților de monitorizare a conformității.

117. Inspectorii interni de control al calității care desfășoară activități de monitorizare a conformității în cadrul entităților prevăzute la pct. 2 trebuie:

117.1. să aibă competențele necesare, inclusiv cunoștințele teoretice și experiența practică necesară în domeniul relevant (cel puțin 2 ani);

117.2. să fie absolvenți de studii superioare;

117.3. să fi absolvit cel puțin un curs de instruire în domeniul securității aeronautice privind procedurile de securitate aplicabile în cadrul entității și un curs de instruire cu privire la tehnicile și metodele de efectuare a activităților de monitorizare a conformității în domeniul securității aeronautice.

118. Suplimentar condițiilor prevăzute la pct.117, inspectorii interni trebuie să dețină următoarele competențe specifice:

118.1. o bună înțelegere a actelor normative naționale și internaționale în domeniul securității aeronautice și modul în care acestea sunt aplicate structurilor care fac obiectul activităților de monitorizare a conformității;

118.2. o bună înțelegere a măsurilor de securitate aplicabile și a modului în care acestea sunt aplicate în cadrul entității, inclusiv:

118.2.1. înțelegerea principiilor de securitate aplicate în cadrul entității;

118.2.2. înțelegerea sarcinilor de monitorizare;

118.2.3. înțelegerea factorilor care afectează performanța umană.

118.3. cunoștințe practice în materie de tehnici și tehnologii de securitate

implementate în cadrul entității;

118.4. cunoștințe privind principiile, procedurile și tehnicile de monitorizare a conformității;

118.5. cunoștințe practice privind operațiunile interne ale entității supuse monitorizării conformității;

118.6. o bună înțelegere a rolului și competențelor inspectorului intern;

118.7. cunoașterea limbii române.

119. Inspectorii interni participă la activități de instruire inițială și periodică în conformitate cu prevederile PNICSA, și aceștia trebuie să asigure menținerea competențelor existente și însușirea de competențe noi care să țină cont de evoluțiile din domeniul securității aeronautice.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)